

Mál nr. 410/2024

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.

Vátryggingartaki ábyrgðartryggingar (X)

Skaðabótaábyrgð. Sönnun.

Gögn.

1. Málskot móttengið 22. október 2024, ásamt fylgiskjölum.
2. Athugasemdir V, dags. 14. nóvember 2024, ásamt fylgiskjölum.
3. Viðbótarathugasemdir M með bréfi dags. 3. desember 2024.

Málsatvik.

Í gögnum málsins kemur fram að M hafi lent í slysi við störf sín hjá X hinn 26. október 2022. Í málskoti er slysinu lýst þannig að M hafi verið að setja saman vél við störf sín hjá X þegar þungt járnstykki hafi fallið ofan á hana. Í tilkynningu til SÍ, dags. 27. október 2022, er slysinu lýst þannig: „Var að setja saman vél, er járntrékt féll ofan á hana. Lenti á bringu og öxl.“ Í tilkynningu til Vinnueftirlits, dags. 23. nóvember 2022, er að finna eftirfarandi lýsingu: „...var að setja saman vél og efsti hluti hennar rann/féll á bringu starfsmanns.“ M fór á bráðamóttöku Landspítalans á slysdegi þar sem eftirfarandi var skráð um slysið: „Slys við vinnu, lyfta um 15 kg vélarhluta þegar dettur aftur fyrir sig og fær vélina ofan á við hluta brjóstakassa. Bakhöfuðið fer í gólfið og einnig högg á hæ öxl. Talsverður áverki, bólginn yfir brjóstakassa og erfiðar með öndun.“ Þá er eftirfarandi haft eftir M um málsatvik á bls. 4 í fyrirliggjandi matsgerð læknis, dags. 4. febrúar 2024: „[M] segir á matsfundi að hún hafi verið við vinnu í [X] og hafi hún hafið vinnu um klukkan 7 við að undirbúa vélina sem hún var að vinna við fyrir daginn. Á kvöldin er vélin tekið í búta til að þrifa hana en á morgnana þarf síðan að setja vélina saman. Á kvöldin voru tveir til þrír starfsmenn saman að taka vélina í sundur og þrifa en þennan morguninn var hún ein við að setja vélina saman. Var hún að lyfta síló sem er um 15 kg upp og ætlar að setja ofan á vélina en fær slæman verk í hægri öxlina og missir sílóð og fellur aftur á bak og fær sílóð á brjóstakassann vinstra megin.“ Í málsskotinu segir svo eftirfarandi um málsatvik: „Umbjóðandi minn kveðst hafa verið að lyfta járnstykkinu upp á vélina við samsetningu hennar, hún hafi haldið stykkinu hátt yfir höfði þegar hún missir það með þeim afleiðingum að stykkið endar á henni og hún fellur aftur fyrir sig.“

Í málskotinu er á því byggt að öryggisráðstafanir X í umrætt sinn hafi verið ófullnægjandi og að slysið megi fyrst og fremst rekja til þess að vinnuveitandi hafi vanrækt skyldur sínar samkvæmt lögum nr. 46/1980 og reglugerðum byggðum á þeim lögum, með því að tryggja ekki nægjanlegt öryggi á vinnustaðnum. Vinnuveitandinn beri því skaðabótaábyrgð á slysi M á grundvelli sakarreglu íslensks skaðabótaréttar. Í málskotinu kemur jafnframt fram að byggt sé á að verklagið í umrætt sinn hafi verið ófullnægjandi. Hafi M verið ein síns liðs að vinna upp fyrir sig við samsetningu vélar og verklag vinnuveitanda hafi ekki verið í samræmi við öryggisráðstafanir sem vinnuveitanda var skylt að tryggja að fylgt yrði eftir. Þá hafi verið um að ræða þungt járnstykki sem lyfta þurfti upp fyrir höfuð og því hafi verið óviðunandi að einni manneskju, án viðeigandi þjálfunar eða öryggisráðstafana, hafi verið falið verkefnið.

Af hálfu M er framangreindum rökum mótmælt. Í því sambandi er í athugasemdum frá V, dags. 14. nóvember 2024, m.a. bent á eftirfarandi: „Tildrög slyssins eru þau að málskotsaðili var að setja saman tækjabúnað til undirbúnings fyrir vinnslu á rifnum osti. Í matsgerð [...] læknis, dags. 4.2.2024, vegna launþegatryggingar lýsir málskotsaðili atvikum svo að hún hafi verið að lyfta upp síló sem er um fimmtán kíló að þyngd og ætlað að setja ofan á vélina en hún hafi fengið slæman verk í hægri öxlina og misst sílóð og fallið aftur á bak og fengið sílóð á brjóstakassann vinstra megin. Samkvæmt upplýsingum vátryggingartaka um hefðbundið verklag við vinnslu á rifnum osti þá hefst það þegar starfsmenn mæti til vinnu að morgni með því að hafa til tæki fyrir vinnslu dagsins. Tækin eru sett saman, þeim stillt upp, umbúðir sem nota á sóttar og einnig hráefni til vinnslunnar. Vélina sem málskotsaðili var að vinna við er sett saman á hverjum morgni, rifjárn sett í vélina og henni lokað.

Síðan er trekt sótt að vaski og ekið á borði að vélinni og sett ofan á, þetta er gert með handafli. Trektin er sett ofan á vélarhluta sem er í 138 cm hæð yfir gólfi, ekki upp fyrir höfuð. Það er því ekki nauðsynlegt að lyfta stykkinu hátt yfir höfuð sér eins og fullyrt er í málskoti. Starfsmenn geta ráðið sjálfir hvort þeir setja trektina á vélina einir, eða með aðstoð samstarfsmanna sinna.“ Síðar í bréfi V segir eftirfarandi: „Með bréfi dags. 10.7.2024 var bótaskyldu hafnað þar sem ekki var talið að slys málskotsaðila yrði rakið til saknæmrar og ólögmætrar háttsemi tryggingartaka eða annarra atvika eða aðstæðna sem hann ber skaðabótaábyrgð á. Var lagt til grundvallar að verkið var unnið í samræmi við verklag þar um. Skilyrði bótaábyrgðar samkvæmt almennum skaðabótareglum voru þannig ekki uppfyllt. Engu varðandi verklag hefur verið breytt í kjölfar slyssins.“ Auk framangreinds er einnig bent á það í bréfi V að á slysdegi hafi M starfað hjá X í tæpa fimm mánuði og fengið þjálfun fyrir starfið. Þá er áréttað í bréfi V að X mótmæli því að verklag hafi verið ófullnægjandi. Að lokum er svo þeirri fullyrðingu í málskoti mótmælt að M hafi þurft að lyfta þungu járnstykki upp fyrir höfuð sér. Segir V það alrangt nokkuð sem sjáist vel á myndbandi því sem fyrir liggi í málinu.

Í málinu greinir aðila einnig á um það hvort réttilega hafi verið staðið að því af hálfu X að tilkynna slysið til Vinnueftirlitsins. Í málskoti er á því byggt, með vísan í 79. gr. laga nr. 46/1980, að tilkynna hefði átt slysið strax til Vinnueftirlits, svo tryggja mætti að fullnægjandi rannsókn samkvæmt 81. gr. framangreindra laga gæti farið fram. Slysið hafi hins vegar ekki verið tilkynnt Vinnueftirlitinu fyrr en 21. nóvember 2022, nokkuð sem að mati M eigi að leiða til þess X þurfi að bera halla af skorti á sönnun um atvik máls. Af hálfu V er þessu mótmælt. Færir V fyrir því þau rök að X hafi ekki þegar á slysdegi mátt vera ljóst að tilkynna þyrfti slysið til Vinnueftirlits. Þá telur V að málsatvik liggi það ljós fyrir að rannsókn Vinnueftirlits strax í kjölfar slyssins hefði þar engu bætt við sem máli geti skipt varðandi úrlausn þess ágreinings sem uppi er í málinu. Í því sambandi er m.a. á það bent að frásögn M í matsgerð lækni, dags. 4. febrúar 2024, sé lögð til grundvallar um málsatvik í málinu. Því sé ekki ágreiningur um málsatvik.

Álit.

Almennar sönnunarreglur í skaðabótarétti gera ráð fyrir því að sá sem heldur því fram að annar beri skaðabótaábyrgð á tjóni sínu beri sönnunarbyrði um að skilyrði slíkrar ábyrgðar séu uppfyllt. Sú skylda hvílir því á M að sýna fram á að hún hafi orðið fyrir slysi vegna saknæmra athafna eða athafnaleysis X eða starfsmanna þess eða annarra atvika eða aðstæðna sem X verði gert að bera skaðabótaábyrgð á. Það er mat nefndarinnar að fyrirliggjandi gögn bendi til þess að verk það sem M vann í umrætt sinn hafi verið það einfalt og ekki svo líkamlega krefjandi að það hafi verið forsvaranlegt af hálfu X að ætlast til þess að það væri eftir atvikum unnið af einum starfsmanni með þá reynslu sem M hafði. Nefndin vísar í þessu sambandi sérstaklega í fyrirliggjandi myndband sem telja verður að sýni fram á þetta. Nefndin telur því að málsatvik liggi það skýrt fyrir að ágreiningur um hvort V hafi tilkynnt Vinnueftirlitinu um slysið með réttum hætti, sé ekki til þess fallinn að breyta þessari niðurstöðu. Nefndin telur því að M hafi ekki tekist að sýna fram á að skilyrði skaðabótaábyrgðar séu uppfyllt í máli þessu.

Niðurstaða.

M á ekki rétt úr bótum úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Reykjavík, 14. janúar 2025.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir